

På jakt efter företagets själ

Varje företag behöver en själ för att det ska kunna utvecklas väl. Själens mening åt verksamheten och är sättet att leva och verka på, som medarbetarna bör ta till sig. Från generation till generation förs den känslan vidare och förtydligas hos framträdande medarbetare som en Chapman eller en Törnström.

Speciellt för marinens och Kockums medarbetare höll Marinmuseum öppet hus i Bildhuggareverkstaden i Karlskrona nyligen. Arrangemanget blev en framgång med många besökare. Det var hit som bildhuggaren Johan Törnström kom 1781 för att sedan ta en plats i den svenska konsthistorien.

Galjonsfigurerna han mejslade fram var mästerverk och betraktas numera som ett betydelsefullt inslag i den svenska nyklassicismen. Marinmuseum förvaltar huvuddelen av Johan Törnströms verk, men några finns på Sjöhistoriska museet i Stockholm.

Galjonsfigurer mot naturkrafter

I Bildhuggareverkstaden tog skulptören Roland Persson under några dagar plats för att visa hur en modern bildhuggare arbetar – inte så olikt det sätt som Johan Törnström använde för länge sedan.

Galjonsfigurer var viktiga för dåtidens flotta och att fartygen skulle förses med stilenliga sådana var en given sak. Enligt urgammal sed har sjöfarande velat pryda sina farkoster med en figur man trott ha förmågan att bevinga oberäkneliga naturkrafter.

När kungen fattade beslut om rekonstruktion av svenska flottan blev Fredrik Henric af Chapman den som gjorde ritningar till fartygen och Johan Törnström den konstnär som formade galjonsfigurerna, som ofta var stora. För

Mikael Törnström framför Bildhuggareverkstaden där det nyligen hölls öppet hus.

en fregatt hade den en höjd på cirka fyra meter och vägde närmare ett ton.

Bildhuggaren fogade samman större träblock av furu för vidare bearbetning med stämjärn och andra verktyg. Det är troligt att Johan Törnström hade 5-6 medhjälpare, timmermän och lärlingar, som kunde utföra de grövre arbetena. Själv koncentrerade han sig på de svåraste detaljerna. Här krävdes kunskap och osedvanlig fingertoppskänsla.

Stämjärn mot dator

KockumsNytt tog med sig Mikael Törnström till utställningen. Han presenterar åttonde generationen som i rakt nedstigande led alla varit och är anställda på varvet.

Förutom Mikael finns Arne och Bengt Törnström också i aktiv tjänst.

Mikael är, liksom sin store anfader, en konstnär och bildspecialist. Men i vårt moderna IT-tidevarv jobbar han förstås med dator istället för stämjärn.

Frågan är given, hur känns det att komma till Bildhuggareverkstaden och se utställningen?

– Självklart är det med en speciell känsla. Jag känner stolthet för Karlskronavarvet med all den yrkeskunskap som arbetsplatsen har. En sådan stolthet finns nog hos de allra flesta av dagens medarbetare, säger Mikael.

Se där, en bit av företagets själ!

Text: Kjell Göthe
Foto: Peter Nilsson